

Badudi ba Uganda bao ba nago le HIV gammogo le kgatelelo ya madi a magolo ga ba hwetše tlhokomelo yeo ba e hlokago

ST Communications

Go utolla mapheko le dinolofatši go taolo ya haephathensene-HIV tše di kopantšwego go dikliniki tša HIV nageng ya Uganda ka tšhomišo ya Tlhathollo ye e Tiišeditšwego ya Dinyakišišo tša Phethagatšo (CFIR)

Matseno

Batho ba go phela ka HIV (PLHIV) bao ba amogelago dihlaire tša anthiretherobaerale ba kotsing ye kgolo ya go swarwa ke bolwetši bja ditšhikamadi tša pelo (CVD).

Go šišinya gore go kopantšhwe ditirelo tša haephathensene (HTN), e lego motheo o mogolo wa go hlola bolwetši CVD, go ba karolo ya dikliniki tša HIV nageng ya Uganda.

Mošomo wa rena wa peleng o laeditše dikgoba tše ntši go kabo ya tlhokomelo ye e kopantšwego ya HTN go sepela mmogo le ditirelo tša kalafo ya HIV.

Ka dinyakišišong tše, re lekile go utolla mapheko le dinolofatši tša go kopantšhwa ga tlhohlobo le kalafo ya HTN ka dikliniking tša HIV ka Bohlabela bja Uganda.

Mekgwa

Re dirile dinyakišišo tša khwalithethifi go dikliniki tše tharo tša HIV tše di abelanago ka ditirelo tša tlhokomelo ya maemo a fase, a magareng, le a godimo tša HTN, tseo re di hlophilego go lebeletšwe mošomo wa rena wa peleng.

Ka go hlahlwa ke Tlhathollo ye e Tiišeditšwego ya Dinyakišišo tša Phethagatšo (CFIR), re swere dipoledišano tše di beakantšwego le ditherišano tša dihlopha le balaodi ba ditirelo tša maphelo, baabaditirelo tša tlhokomelo ya maphelo, le PLHIV bao ba šomago ka malwetši a kgatelelo ya madi a magolo (n = 83).

Dipoledišano di ngwalollotšwe lentšu ka lentšu.

Banyakišiši ba bararo ba khwalithethifi ba šomišitšwe mokgwa wa go fahlela ka mabaka (hlahlwago ke CFIR) go tšweletša dikhoute le dihlogopoledišano tša maleba.

Go dirilwe ditekanyo go laetša bokgoni maatla a kokwane ye nngwe le ye nngwe ya CFIR malebana le go huetša kopantšho ya HTN/HIV.

Dipoelo

Mapheko go kopantšho ya HTN/HIV a tšweletše go dikokwane tše tshela tša CFIR:

diputseletšo tša mokgatlo le meputso, methopo ye e lego gona, phihlelelo go tsebo le tshedimošo, tsebo le ditumelo mabapi le go tsena ka bogare, katlego, le peakanyo.

Mapheko a akaretša tlhokego ya metšhene ye e šomago ya BP, kabo ye e sa lekanago ya dihlare tša twantšho ya haephathensene, mošomo o boima wa tlaleletšo go baabaditirelo tša HTN, tsebo ye e sa lekanelago ya di-PLHIV mabapi le tlhokomelo ya HTN, tsebo ya ka fase ga maemo a godimodimo, mabokgoni le katlego tša baabaditirelo ba tlhokomelo ya tša maphelo go hlahloba le go alafa HTN, le peakanyo ye e sa lekanelago ya ditirelo tše di kopantšwego tša HTN/HIV.

Mohola wo o bonagalago wa go fana ka ditirelo tša HTN le HIV lefelong la kabo-moka la ditirelo, nolofatšo ya tlhokomelo (sebopego sa go se hlakahlakane) ye e tiišeditšwego ya HTN/ HIV, boitokišetšo, le kgokaganyo ya tlhokomelo ya HTN le ditirelo tša HIV tše di lego gona ke dinolofatši tša kopantšho ya HTN/HIV.

Dikokwane tše di šetšego tša CFIR di be di se bohlokwa malebana le go huetša kopantšho ya HTN/HIV.

Mafetšo

Ka go šomiša CFIR, re bontšhitše gore le ge go na le mapheko ao a ka nolofatšwego go kopantšho ya HTN/HIV, kopantšho ya HTN/HIV e hwetša thekgo go balwetši, baabaditirelo tša tlhokomelo ya maphelo, le balaodi.

Go kaonafatša go fihlelelwa ga ditirelo tša tlhokomelo ya HTN magareng ga PLHIV go tla nyaka go tla ka tharollo ya mapheko le šomiša monyetla wa dinolofatši go šomišwa mokgwa wa matlafatšo ya lenaneo la maphelo.

Dikutollo tše ke motheo wa go akanyetša maitekelo a maleba a kopantšho ya HTN/HIV ka dinageng tše di hwetšago letseno la fase le la magareng.

Badudi ba Uganda bao ba nago le HIV gammogo le kgatelelo ya madi a magolo ga ba hwetše tlhokomelo yeo ba e hlokago

Dinyakišišo di laetša gore dikliniki tša HIV ga di na methopo le bašomi bao ba lekanetšego go hlokomela balwetši bao ba nago le kgatelelo ya madi a magolo.

Kgatelelo ya madi a magolo, goba haephathensene, e ama motho o 1 go ba 3 bao ba phelago ka HIV nageng ya Uganda.

Ka ge batho bao ba swerwego ke malwetši a ka bobedi ba swanetše go etela dipetleleng nako le nako, banyakišiši ba bolela gore ke tshwanelo gore dikliniki tše di lego gona tša HIV

le tšona di lemoge go ba gona ga haephathenšene le go e alafa, e sego go romela balwetši ba haephathenšene go gongwe.

Ka madimabe, bontši bja dikliniki tša HIV ga se tša tšwa di kopantšha tlhokomelo ya haephathenšene le tlhokomelo ya HIV ka katlego tšeo di šetšego di fana ka yona.

Banyakišiši ba dirile diphatišišo tša gore ke ka baka la eng tlhokomelo ye e kopantšwego e šoma goba e sa šome ka bohlabela bja Uganda.

Go kwešiša ditlhohlo go tla thuša go akanya ditsela tše kaone tša go kopantšha tlhokomelo ya haephathenšene le HIV.

Ba swere dipoledišano le bašomedi ba tlhokomelo ya tša maphelo ka dikliniking tša HIV gammogo le balwetši bao ba phelago ka HIV le ba haephathenšene.

Ba sekasekile dikarabo ba šomiša mekgwa ya saentshe ya motheo go kaonafatša go tsena ka bogare tlhokomelo ya maphelo.

Ba hweditše gore dikliniki tša HIV di be di hloka bašomedi bao ba nago le bokgoni le methopo, go akaretša metšhene ya go lekola kgatelelo ya madi le dihlare.

Balwetši ba be ba sa tsebe le gore ba ka hwetša thušo ya kalafo ya malwetši ka bobedi dikliniking tša HIV.

Banyakišiši ba bangwe ba dirile diphatišišo mabapi le ka moo Afrika e ka kopantšhago tlhokomelo ya haephathenšene le ya HIV.

Le ge go le bjalo, se e bile lekga la mathomo leo mokgwa wa saentshe wa motheo wo o laeditšwego ka godimo, wo o tsebjago bjalo ka Tlhathollo ye e Tiišeditšwego ya Dinyakišišo tša Phethagatšo (CFIR), o bego o šomišwa go lekodišiša ditharollo tše itšego tša bothata.

Le ge go le bjalo, banyakišiši ba lemošitše gore ka dinyakišišong tša bona, bontši bja balwetši ba be ba sa lemoge ka tlhokomelo ye e kopantšwego ya HIV le haephathenšene, ka gore ba se nke ba tsebišwa ka yona.

Se se be se šupa gore bontši bja bona ga se ba araba dipotšišo tša dipoledišano ka tshwanelo.

Ka gona go šišintšwe gore gore dinyakišišo tša ka moso di bee šedi e kgolo go kwešišo ya balwetši.

Ba boletše le gore go hlokega dinyakišišo tše ntši go bapetša ditshenyegelo le dikholego tša tlhokomelo ye e kopantšwego ya haephathenšene le ya HIV.

Balaodi ba tša maphelo ba Uganda le ba dinaga tše dingwe tša Afrika ba ka šomiša tshedimošo go tšwa dinyakišišong tše go akanya tlhokomelo ye e kopantšwego ya haephathenšene le ya HIV.

Ka go tsena ka bogare moo, re ka thibela mahu ao a ka efogwago a go hlolwa ke haephathenšene, ka ge e tla lemogwa e sa le nako le go alafša ge balwetši ba hwetša kalafo ya HIV.

